

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap.
pusmečiui 70 kap.

Rėdakcija Kaune.

RĖDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

Kunigas pralotas Antanas Karosas.

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapio 30 kap. ant atskiro lapo 15 kap.
Už nekrologus imama kaip už apgarsinimus.

№ 11.

Kaunas. 28 d. vasario 1906 m.

Pirmi metai.

 Broliai Lietuviai! Neužilgo prasidės rinkimai į Valstijos Seimą. Rinkkite vyrus mylinčius šv. Katalikišką tikėjimą ir lietuvišką kalbą. Beto, reikia dar kad jūsų atstovai būtų augštesnioju mokslu, idant jie suprastų jūsų reikalus ir mokėtų už jus užtaryti nuvažiavę Peterburgan į visos Valstijos Seimą.

Neseniai visos Vilniaus Vyskupijos bažnyčiose iš ambono atskaityta sekanti I. M. Vilniaus Vyskupo grometa, paliečianti svarbius šios gadynės visuomeniškus klausimus.

Eduardas Baronas de Roppi iš Dievo mylistos ir Šventojo Apaštalo Sosto valios Vilniaus Vyskupas.

Mano brangiems žmonėms katalikams pasveikinimas ir palaiminimas.

Baisiu metu prie Jūsų, Mielieji vaikai, atsiliepiu —baisiu ne tiek dėlei nelaimių, kurias Dievas mums suteikė, nes norint mus sunkiu karu ir dideliais nuostoliais nubaudė, bet davė paskum ir dideles mylistas: davė mums tikėjimo, pamaldų liuosybę, laidė daugeliui mūsų brolių pagrįsti prie šventošios Katalikų Bažnyčios, suteikė progą vilties, kad ateityj galėsime rupintis savo kraštu ir nebebusime jau beginkliais rankose visokių—dažnai mums svetimų—prisiųstųjų iš tolimų kraštų valdininkų. Tečiau gi tą metą, kuriuo tiek mums suteikta mylistų, pavadinau aš baisiu. Ir teisingai, nes argi nėra bausis, jeigu Dievas suteikia mylistas, o žmonės už jas nusidėjimais atsimoka! Argi ne bausis, jeigu Dievas duoda mylistas, o pačių žmonių, kurie tą mylistas apturėjo, reikia klausti: ar dar esate žmonėmis—katalikais.

Tiesa, mano žmonės Vilniaus diecezijoje, yra dori ir dievobaimingi, didesnė jų dalis taip nesielgia, ir per visokius šiandien sumišimus užsilaiko gan ramiai, —bet, Mielieji vaikai, jau baisu yra, jeigu tarp žmonių—katalikų yra nemaža dalis, o vietomis visos parapijos, prie kurių vyskupas su širdies skausmu turi atsiliepti šiais žodžiais: Žmonės mano, žmonės, kurie per ilgus metus ginete savo bažnyčias ir tikėjimą, ar dar esate katalikais.?

Ką pasakytų apie jus, mano žmonės, Viešpats Jezus, jeigu šiandien apsireikštų jis tarp mūsų? Argi Viešpats Jezus pagirtų už tai, ką darote miškuose ir dvaruose? Argi Viešpats Jezus pagirtų tuos draskymus, tuos plėšimus, tuos vogimus, tuos gaisrus—apie kuriuos dabar iš visų pusių kasdien girdėti.

Kaip Jeruzalimos verkė, taip ir jūsų verkų Viešpats Jezus: Kiek kartų norėjau jus surinkti, kaip višta po sparnu savo vaikus, bet jūs nenorėjote... ir dabar po tiek metų kovojimo ir gynimo daviau jums daug mylistų, o jūs, žmonės, atsimokate nusidėjimais! Kaip Jeruzolimai, taip ir Jums pasakytų Viešpats Jezus: „kad apsilankius man nepaklausei balso Mano—štai tavo namai pasiliks tuštūs, o tavo rupeščiams nesuteiksiu palaiminimo“.—O Šv. Povilas veizėdamas į jus pasakytų: „Štai atėjo metas, kada klauso mokytojų nieštančiomis ausimis, nuo tiesos nusikreipė, o prie pasakų atsikreipė“.

Ko jūs klausote? Iš miestų siunčia pas jus žmones, kurie širdij Dievo neturi, nieščia jums ausis nuo jų šnekų, nuo tiesos nuo padoraus katalikiško gyvenimo nusikreipete, o pasakų klausote!

Ir prie Jūsų, turtingesnieji ir apšvestesnieji mūsų krašto ponai, turiu atsiliepti.—Ilgius metus su vargšais žmonėmis gyvenote santarvėje,—o jeigu tie šiandien suvedžioti žmonės suteikė jums sunkias valandas, jeigu jums nuoskaudą padarė buvo tai ir iš jūsų kaltybės. Nors ir sunku buvo juos mokyti ir layinti esant senosioms gyvenimo sąlygoms, tačiau keli jūs sąžiningai pasakytumet, kad daretė visa, kas buvo galima ir kas priderėjo daryti?... Stebeties, kad žmonės piktų žmonių paklausė, o patįs, ar visuomet jiems davet gerą katalikišką pavyzdį Stebeties, kad žmonės laužo Dievo prisakymus, o jūs priderančią Dievui garbę ar atiduodavote, kaip to reikalauja Katalikų Bažnyčia, ar mylejote artimą—savo brolius—kaip patįs savę? Daugelio jūsų nedoras pavyzdys nemaža prisidėjo prie to, kad blogas mokslas lengviai rado pamatą žmonėse.

Taigi šiandien, kada atsirado nauja dirva darbui, netik turėkite omeny teisingą jūsų labo apgynimą, bet ir gyvenime duokite gerą pavyzdį ir žmonėms parodykite meilės širdį, plačiai supraskite jų reikalus, neduokite priešingiems gaivalams sutvert bedugnę tarp jūsų ir žmonių. Nes vienpusiškai gindamies, atsitraukdami nuo žmonių vargo ir savo gyvenimu niekindami prisakymus—užsitrauksite ant savęs Dievo rustybę. Ir teismo dienoj bus prie jūsų pritaikinti Kristaus žodžiai: „Aš alkau—jūs manęs nepapenėjot, Aš troškau, o jūs manęs nepagirdėt. Aš buvau nuogas, o jūs manęs nepridinget“. Čia kalbama netik apie peną ir kuno pridengimą, bet ir apie patarmes, apšvietimo ir pakraipos balsą, iš mylinčios ir teisios širdies einanti—apie balsą, kuris iškarto bus gal ir neišklausytas, bet vistiek pasilieka priderme, ir galų gale visuomet liks išklausytas ir atneš gerą vaisių.

Jūs gi, varguoliai žmonės, nenorite klausyti savo senųjų ponų, o šiandien kaimynų, tai ko gi klausote? Sąžinė tikrai jums sako, nusiraminkite ir paklauskite patįs savęs: ar esame katalikais? ar katalikiškai elgiamiems? o gal Dievo ir tikėjimo išsižadėjome, kaip ir tie mūsų žmonės, kurie pas mus atvažiuoja ir prie plėšimų ir draskymų prikalbinėja! Kaip gi stosime prieš Dievo teismą su neteisybėmis, nuoskaudoniis, plėšimais ant sąžinės. Kaip gi galėsime—šiam pasaulij už tą visa atsiliginti. Kokia gi bus mūsų velykinė išpažintis?

Mielieji vaikai, jeigu nuklydote nuo kelio krikščioniško gyvenimo, grįškite ant jo kuogreičiausiai! O atsiminkite, kad malda bažnyčioj nieko nepadės, jeigu darote nuodemes, išėję iš bažnyčios. Jeigu gi bažnyčioj melsitės, o sugrižę iš bažnyčios, gyvenkite katalikiškai—bliviai, padoriai, darbščiai, sątaikoj su kitais, mokydami vaikus šventojo tikėjimo, skai-

tyti, rašyti ir buti darbščiais—tada jūsų sąžinė bus rami, Dievo mylista jus apšvies, ir tada tik, turtin-gieji ir varguoliai pažinsite ir išmoksitė naudoties iš mylistų, kurias jums Dievas paskutiniu metu suteikė.

Vargšai jūs esote ir sunku jums gyventi, bet ateityj turės buti geriau, tik tai nieko neplešiant ir nenusidedant! Ikišiol mokydavo jus netikusiai ir ne jūsų kalba, budavote dažnai nedorų, visuomet svetimos tautos ir tikėjimo, žmonių valdomi, bet tai ilgainiui atsivainys: mokykla tur buti geresnė bus, valdininkai mums artimesni ir prelankesni ir žmones mylintie, to viso tačiau negalima įvykdinti plėšimais ir draskymais, kaip mokina žmonės be Dievo.

Jūs, ponai, gyvenote tarp žmonių tamsių, veikite, kad šviesa jiems ateitų sveika, Kristaus, ne pragaro.

Jūs gi, žmonės, nebukite nei karštus nei neščyri, neatstumkite p̄r neužsitikėjimą tų, kurie nori jums darbais padėti jūsų reikaluose. Netikėkite tiems niekingiems patarimams ir žmonėms piktos valios, kurie sako, kad ponai nori sugražinti baudžiavą ir dėlto prie žmonių artinas,—tai biauirus melas! Vyskupo žodžiu užtikrinu, kad tai negali but, baudžiava neikuomet negrįš

Taigi visa geriau gali virsti tik išvieno dirbant ir tarp savęs—žmonėms ir ponams—užsitikiant.

Nuo šio meto patįs rinksite žmones, kurie dalyvaus išleidžiant naujus įstatymus,—todėl reikia rinkti tokius, kurie pažįsta ir myli žmones, kurie myli šventąjį tikėjimą, Dievą Traicėj Vieną, Švenčiausiąją Panelę, Mūsų Motyną ir Karalienę, tokius kurie patars gerai ir sąžiningai.

Piktas žmogus niekuomet neatves prie gero, nors ir gražiausius žodžius kalbėtų ir geriausius prižadėjimus darytų. Nenuves prie gero ir tie, kurie atėję pas jus, prikalbinėja skriausti savo artimą. Bet ir kurgi rasi žmogų gerą, dievuotą ir darbštų, kurs prikalbinėtų prie pikto? Dažniausia yra tai žmonės vėjavaikiai arba pasilaideliai, visai užmirsę Dievą.

Gerovė ir laimė neateis žmogui lengviai ir umai, nes tai reikia laiko ir darbo, Taigi ir jūs bukite darbštus ir rimti ir rinkite žmones išmintingus ir gerus katalikus, vistiek ar ukininkus ar ponus.

Kunigija jus pažįsta, jinai iš jūsų išeina; jūsų tarpe turi savo brolius ir gymines,—taigi kunigija ir apšviestieji žmonės, kurie jums širdingai gero linkėdavo ir gerą pavyzdį duodavo, jie tikrai jums gerai ir naudingai patars ką rinkti, kad jums patiems būtų geriau ir kad kiti nebutų nuskausti.

Susipažinkite arčiau, jeigu reikėtų, paprašykite kunigo ar ko kito, kad jums paaiškintų katalikų partijos programą, kurią išsiuntinėjau ir kurioj yra pasakyta visa, kas jums reikalinga ir ko, katalikais budami, teisingai galite reikalauti.

Teisybė, tas, ko mes norime ir kas jums reikalinga negali stoties greit ir iškarto. Pirmiaus turi pra-

eiti rinkimai, paskum bus tarybos, po tarybų bus nauji įstatymai, ir antgalo tie įstatymai bus įvykdinami gyvenime nuosekliai ir neskriaudžiant kitų. Jums gi bus kas-kart geriau, dušiose jūsų bus ramybė, gyvenime santaika—mirtis Dievo mylistoj.

Jeigu manęs neklausysite ir eisite takais be Dievo, takais plėšimo ir skriaudos, bus visai kitaip: neramybę ir sielvartą turėsite gyvenime ir dušioj, darbštumas susimažis, pranyks visi uždariai, svetima nuosavybė neduos jums laimės, o už plėšimus kiekvieno krašto valdžia turi bausti. Ir jeigu vyriausybė nebeturėtų galybės nubausti, tai su tais vėjavaikiais, kurie jus apgaudinėja, visas kraštas—turtingieji ir varguoliai įpultų vargan ir nalaimėsen; valdytų žmonės pikti, kurie jus apgaudinėja ir kurie šiandien, bekalbėdami apie liuosybę, neduoda jos tiems, kurie jų nenori klausyti.

Jeigu dar mylite Dievą ir bažnyčia, kurią lig šiolai su tokiu atsidavimu gynete, jeigu dar Viešpačiui Jezui tikite, o nelikote stabmeldžiais arba netikeliais; visi—turtingieji ir varguoliai—atminkite, kad Dievas davė mus prisakymus: „Mylėsi artimą savo, nevok, neužmušk, ngeisi nei namų nei jaučio, nei tarno nei tarnaitės, anei vieno daikto artimo savo“, —ir atminkite, kad Kristus pasakė: „Dangus ir žemė praeis, bet žodžiai mano nepraeis“ ir kad Jisai ateis teistų (sudytų) gyvųjų ir numirusiųjų, teip gi teis ir jus.

Taip, Mielieji vaikai, kreipiuos prie jūsų, nors, kaip pradžioj sakiau, ačiu Dievui, didesnė dalis mano žmonių nepaklausė pikto patarmių ir nesusitėpė nusidėjimais, kurių paskutiniu metu žmonės vietomis dasilaidė. Tie gi, kurie dar neįbrido nuodemėn, tegul pasirupina ir kitus nuo pikto apsaugoti, tegul duoda pavyzdį drąsos, rimtai atmezdami nuo savęs pagundas ir atitolindami piktintojus. Šalin jie nuo šventorių ir turgaviečių, iš mūsų sodžių ir namų, tegul jie grįšta prie tokių-pat sebrų be Dievo ir tikybos, be tiesos ir dorybės. Tegul jiems nebus vietos pas mūsų žmones katalikus! Žmonės katalikai pirmučiausia turi atminti, kad įgyti geresnę ateitį, reikalinga yra lavinti savyj blaivybę, padorumą, darbštumą, santaiką ir savo vaikus namie auklėjant ir mokyklose mokinant prie to prirengti. Pikti ir tinginiai tėvai susilauks tokių-pat, kaip ir jie, vaikų,—taigi norint sau ir savo vaikams pataisyti geresnę ateitį, reikia save geriau valdyti ir netik gerai viso mokyti, bet ir duoti gerą pavyzdį.

Atminkite, jog, kad butų geriau, turite prie to visi rupestingai prisidėti. Niekas dabar nuo rinkimų neturi šalinties, bet kiekvienas, turįs tiesą, privalo paduoti savo balsą, kad neblogų žmonių, bet gerų dorų katalikų butų daugiau, ir kad gerus žmones išrinktumet.

Ant intencijos gi, kad Dievas duotų visiems supirasti, ir kad duotų drąsą rinkti padoriai—sulyg

patarimo žmonių, kurie jus pažįsta, myli ir gerai jums lenkia, įsakau kad lig galui rinkimų kiekvieną šventadienį, pasibaigus pamaldoms, butų giedoma prie Šv. Panelės litanija. Prašykite tą jūsų numylėtąją Motyną, kad teiktų išprašyti Dievo ir savo Sunaus atleidimo nusidėjimų, tikro pasitaisymo ir tolesnio gero gyvenimo, o taip-pat palaiminimo išrinktiems jūsų atstovams, kad jų darbas būtų vaisingas ir prisidėtų prie pagerinimo jūsų buvio ir viso krašto laimės.

Iš savo pusės karštas maldas siunčiu prie Dievo už jus ir už mūsų kraštą, prašydamas atleidimo kaltybių, Dievo pagalbos ir šviesos padoriai ir protin-gai naudoties naujai įgytomis kalbos, tikėjimo ir politiškomis tiesomis, kad gerovė ir laimė pražįstų tarp jūsų ir kad kitiems butumet pavyzdžiu krikščioniško gyvenimo.

Sužadintas tuo dėl jūsų karštu troškimu, suteikiu jums vyskupišką palaiminimą Vardan Dievo Tėvo ir Sunaus ir Dvasios Šventos.—Amen.

Sudiev jums sakau katalikiškai atsiveikindamas: Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus!

† **Eduardas Vyskupas.**

Duota Vilniuje 18 sausio 1906 met.

Apie brolius lietuvius Amerikon einančius.

Jau apie dvidešimti bus metų kaip prasidėjo išėivystė Amerikon. Daugėl mūsų brolių užsigyveno ten ant visados. Kurie buvo palikę čia Lietuvoje savo šeimynas: pačią, vaikus, kelis metus pabuvę Amerikoje, parsitraukia jas pas savęs, išduodami savo ukę kitiems nuomon (arendon). Pati nuvažiavus prie savo vyro uždeda virtuvę (kuchnę), ir priima ant stalo po kelias ypatas, o tuom pati išminta ir dar šistas uždarbio paliekta. Jųjų vaikai neina kiaulių ganyti, bet paliekta atiduoti į mokyklas, kurių Amerikoje yra neskundamai: prie kiekvienos bažnyčios yra mokyklėlė.

Žiurėk tikt po kokio laiko ir atsiunčia tau photographiją iš Amerikos tokie ir tokie tai pažįstami ar giminės. Veizi: vyras su laikrodėliu ant blizgančio lenciugėlio; pati su kepeliusu, su poniškais persmauktais rubais ir su pakirptais plaukais; vaikai išpuošti lyg kad jie butų kokiais ponaičiukas. Apturėjęs tokį paveikslą iš Amerikos mūsų lietuvis ūkininkas ir dar gi perskaitęs grometą iš Amerikos rašytą, atsižinojęs, kaip jie ten gyvena, ką valgo, ką geria, kokius drabužius nešioja, kaip jie po salionus linksmi laiką praleidžia, negali mūsų žmogus susiturėti nuo tos mislės, kad mesti čia tą šalį, kur teip sunkiai reikia darbuoties ir prakaitą lieti, o vosvos tikt gali galą su galu sumegsti, vos gali pramisti,—mesti ir bėgti Amerikon. Bet visa bėda—pinigų reikia, o čia jų nėra; pakrapšto tad pakrapštęs galvą, ką čia daryti?

Eina prie pačios ir sako jai: „motyn, ar žinai ką? eisiu Amerikon. „Ar išklydai, tėvai“, atsako nusimimus pati, „kurgi tu eisi? kaipgi tu manę su vaikais vieną paliksi? kas gi tau duos pinigų, patį gi neturime?“ „Tai nieko“, atsako vyras, „gausime, kaip prireiks“. Ir nuo tos valandos tarp jų prasideda kalbos apie Ameriką. Vyras palengvėl pradeda įkalbinėti savo moterį, kad bus ten gerai; kad jis gerai uždirbs ir jai pinigų prisiųs; kad jei ji norės, tai ir ją pačią su vaikais Amerikon atims. Žinoma, pamąčiusi, kaip jos giminaitė ar kaimynka ant fotografijos teip gražiai išrodo, kaip tikra poni, užsigeidžia ir ji tokia pat ponia buti ir sutinka ant vyro prikalbinėjimų eiti Amerikon. Tas gi to ir laukė. Reikia dabar pinigų rupinties: parduoda arklį, karvę, gauna keletą dešimtų rublių, kitus gi pasiskolina, tokiu būdu sutaiso šimtinę su viršum ir mauna vyras Amerikon. Nuėjęs ten, jei buvo žmogus geras, mylėjo savo pačią ir vaikus, netingėjo darbo dirbti ir nepraleido pinigų ant bankietų, tai dar Dievo malonė, tai ir pačiai dar šis-tas klijus—atsiųs kokią vieną—antrą šimtinę. Bet retai atrasti tokių gerų vyrų; pirmuosę metuosę dar siunčia pinigus į tėvynę, o paskui nustoja ir pinigus siuntę ir grometas rašę, prapuola jie kaip akmuo vandenyje. Prijunksta prie negerų draugysčių, susideda su žmonėmis be tikėjimo, kurie visus tikėjimo dalykus išjuokia ir moterystės stoną atmeta, sakydami, kad žmogui valia gyventi kaip jis nori. Taigi jis gyvena Amerikoje kaip jam patinka, o ta, vargų bitelė, jo pėti pasilikus tėvynėje viena su vaikeliais turi didelį sunkumą nešti: turi visupirmu savę ir savo vaikus aprupinti, kad butų apsidengę ir pavalgę, prie to dar ir gyvenimo reikalus reikia aprupinti, vyro padarytą skolą mažinti ir palukas (procentus) kas met ant laiko apmokėti. Varguosę tokios moteris, teip vadinamos gyvnašlės, arba Amerikankos, kaip jas žmonės vadina, jieško sau prietelių tarp kaimynų, kad ją varguolę priglaustų ir padėtų jai bėdose. Bet labai tankiai vietoje prietelių atranda neprietelius, kurie išveda ją iš dorybės kelio ir dar daugiau įmurdo į vargų pelkę, nes apsunkina jos saužinę sunkiais nusidėjimais. Ir ji tad pradeda sekti paveikslą savo vyro gyvenančio Amerikoje, tai yra, pradeda liuosai pagal savo norų gyventi. Anas Amerikonas paklydo iš lepumo (raškažio), gerai pinigų uždirbdamas, visako lig soties turėdamas į niekus pavirto; o ši pasilikusi tėvynėje paklydo iš didelio vargo, neturėdama sau prietelio, jieškojo jo ir anštiko piktadarį, kurs ją bevedamas labiau paklaidino. Gyvenimas tad tokios poros paliekta suardytas ant viso amžius. Nors vienas nuo kito gyvena labai labai toli už jurių marių už maruželių, vienog neapikanta pasiekia juos: pradeda vienas kitą apkalbinėti prieš žmones, vienas kito neužkęsti; kad atsitinka kartais, kad vyras pagrižta į savo šalį, tai jis per vienas duris įeina į savo triobą, o pati

per kitas išbėga. O tai tau Amerika! Tiesa, ne su visais teip atsitinka, ne visi pameta savo pačias, vaikus ir gimines, bet iš to sekantis išeina pamokinimas: kad jeigu vyras eina Amerikon, tai ir jo moteris turi kartu eiti, o jei iš kokios priežasties negali kartu išeiti, ar tai kad pinigų nėra, ar tai kad nėra kaip mažų vaikų palikti, tai tegu ir vyras neina Amerikon, tegu pasiliektą čia tėvynėje, tegu nustoja degtinę gėrę, tegu savo ukę pagerima, o duonos, kaip sakant, ir Grigo vaikams užteks.

Vaituoklis.

Žinios iš Lietuvos.

Kaunas. Paliai surinktų žinių arba antraip sakant paliai statistikos Kaunę gyvena apie 25 tukstančius katalikų. Iš tų 25 t. katalikų yra apie 20 tukstančių lietuvių, o apie 5 tukstančius svetimtaučių: lenkų, vokėčių ir kitų. Šventomis dienomis į Kauną ateina nemažai lietuvių katalikų iš anapus Nemuno, iš Suvalkų gubernijos ir iš kitų aplinkinių parapijų. Kaunę yra 6 katalikų bažnyčios. Tai-gi ant kiekvienos bažnyčios išpuola po 4 tukstančius su viršum gyventojų. Paliai to paties apokavimo kas dieną atvažiuoja į Kauną ir iš jo išvažiuoja 3—4 tukstančiai žmonių,—ypač vasaros laike.

— Susivažiavimai smulkiųjų savižemių ir kunigų įgaliotiniams rinkti esą paskirti: Kauno pavietę 6 kovo, Ukmergės pav. 8 ir 9 kovo, Ežerėnų pav. 9 kovo, Panevėžio pav. 23 ir 26 vasario, Raseinių pav. 7 ir 10 kovo ir Telšių pav. 24 ir 27 vasario ir 1 ir 4 kovo. Šitie įgaliotiniai važiuos paskui kiekvienas savan pavietan rinkikų rinktu. Pavietiniams rinkimams paskirti dieną irgi prisakyta Vidaus dalykų ministerio.

— Šiomis dienomis tapo paskirti iš Lomžos gubernijos į Kauno gubernijos laudies mokyklas 7 mokytojai lietuviai. Juozas Rudvalis į dviklasinę Dusetų mokyklą (Ežerėnų pav.). Juozas Rubnis į Raseinių mok., Juozes Gribauskas į Kelmėnų mok., Baltrus Talevyčius į Panevėžio-Pnevos mok., Antanas Juodišius į Sėdos mok. (Telšių pav.) Adomas Balynas į Subačiaus mok. (Ukmerg. p.), Kaz. Gorinas į Anykščių mok. (Ukmerg. pav.) Visi šitie mokytojai yra baigę Veiverių mokykl. seminarijos mokyklą ir lygišioliai mokytojavo Lenkijoje.

Vilniaus realinėje mokykloje lietuviškos kalbos išguldymui tapo pakviestas p. Jonas Jablonskis. Apmokėti mokytoją valdžia pinigų nepaskyrė, taigi tam tikslui dabar renkamos aukos.

— Revoliucionistas—užmušėjas žandaro Svietlično, tapo suimtas Virbaliuose.

P a n e vė ž y s. Neseniai įrengta Katalikiškoji Labdaranga Draugija turi jau priėmusi po savo priežiūrą apie šimtą senelių nuo 65 lig 103 metų. Daug

gero daro tai draugijai ponai V. Kerbedis, A. ir S. Meištavyčiai ir poni A. Vytartienė.

Šiauliai. 17 vasario visiškai uždaryta mergaičių gimnazija. Priežastį padavę nesutikimai tarp mokytojų ir mergaičių, kurioms užmetinėjo priešingas dabartinei tvarkai nuomones „Kovensk'o Telegrafo“ korespondentas № 50 patėmyja, kitos gimnazijos būvę daug didesni sumišimai, tečiausgi neketiną uždaryti jų. Korespondentas viliasi, gimnazija vėl busianti atidaryta, nės jinai Šiauliuose teip reikalinga, juog nei pamislyti negalima be jos apseiti.

— 19 vasario vidurdienį keletu įpatų norėta išliuosuoti kaliniai iš Šiaulių kalynės. Du įvėjo kalynėn valgi nešini areštuotiems, kiti pasiliko už durų. Anuodu įvėjusiu pradėjo šaudyti iš revolverių ir sužeidė sargą; pasidarė išgastis ir kaliniai butų išbėgė, kad kitas sargas nebutų suskubėjęs uždaryti durų. Tuodu drąsuoliu sujėmė. Vieno buta žydo, antro krikščionies.

Persergėjimas.

Ilakiai (Telšių pav. Kauno gub.). Pas mūsų iš kažinkur buvo atsiplakusi tula moteriškė apgavikė. Turi gerą liežuvį; stato savę didžia gydytoja. Perbuvo čia visus metus. Iš pirmo didžiai sekies apgaudinėti. Žmonės pludo vildamies stebuklingo gydymo. Po keliasdešimt ligonių ėjo kasdiena ir mokėjo nuo kelių grivinių lig 10 rub. Taip apgaudinėjami per pusę metų, liovės jieškoję jos pagalbos. Dabar išsinėšino kitur. Gerų keletą tukstančių rub. išsiveža iš aplinkinių žmonių. Reikia vilties, jog apsigyvenusi naujoje vietoje ir vėl apsigarsins save didele gydytoja. Kad galetų žmonės pažinti, paduodu čia kaip ji išsižiuri. Yra vidutinio ugio, veidas silpnai rauplėtas, juodbruvė, metų 45, pavardė Barbora Pruckienė. Jos vyras stipriai rauplėtas raudonplaukis, metų 40. Turi dvi dukteri: viena metų 12, antroji 9.

kn. Vituvis.

— Ukinikiai ilgai paminės šiuos metus. Kuršo pasienyje tapo sudeginti dvarai keletu baronų. Sudegintųjų dvarų savininkai perka iš Žemaičių sieną ir šiaudus gyvoliams. Kasdiena dešimtimis vežimų veža Kuršan per lkakius.

Artinanties rinkimas Dumonėgalima nurodyti du labiau atsakančių kandidatu: Vincentą Petrauskį iš Arkšvos ir Mineikį iš Klauseikių.

Vainutis.

Skapiškis. (Ežerėnų pav.). Skapiškio klebonas kunigas Daleckis jau seniaus buvo padavęs prašymą prie karės ministro, idant sugražintų Skapiškio bažnyčiai murinius namus prirašytus prie karės ministerijos; bet išgirdęs, jog tie namai yra išstatyti ant licitacijos, kuri turėjo atsilaikyti Rygoje 9 vasario, jis davė telegramą prie karės ministro, kad tų namų neparduotų. Ministras suturėjo namų pardavimą. Yra viltis, jog tuos namus atiduos Skapiškio bažnyčiai.

Rumšiškė. Musų Rumšiškėčiai yra tai tykus ir darbštus žmoneliai, bet neturtingi ir apytamsūs. Tik tai ši metą pradėjo parsisiųsdinėti lietuviškus laikraščius; seniaus šito nebuvo, nors skaityti moka be maž visi, o nemažai yra ir moka rašyti. Gal Dievas duos, jog tas laikraščių ir knygų skaitymas apšvies musų protą ir pataisys musų kalbą! Lig šiol musų kalba yra labai sumaišyta su svetimais žodžiais.

Vietimis klebonas, kun. Galkus, telkia suvartotojų draugiją ir jau padavė vyresnybei prašymą. Turime viltį, jog pavasari, gavę leidimą, iškursime krautuve. Kad ne girtybė, tai gal ir žmonės butų turtingesni. Mat miškas ir upė Nemunas duoda Rumšiškėčiams nemažą uždarbę. Kaip girdėjau iš abėščiko burnos, izdas išmokas per metus Rumšiškėčiams už darbą apie 25 tukstantis rublių. Bet labai tankiai tos uždarbės pelnas išnyksta karčemoje, kur darbininkas užvažiuoja pasišildyti. Turime viltį, kad blai-vystės draugija, kurion vis daugiau žmonių įsirašo, suturės tą pragaištį ir žmonės pakils doriškai ir medžiagiškai. Duok Dievė!

Snaudalis.

IŠ ŽEMAIČIŲ VYSKUPYSTĖS.

Ir musų kraštę nemažas skaitlius stačiatikių (pravoslavų) pasinaudojo Viršiausiu Manifestu apie sąžinės liuosybę, pagal kurio kiekvienas suaugęs žmogus gali permaintyti tikėjimą ir išsirinkti kokį jis nori. Musų vyskupystėje per pernykščius metus iš stačiatikių perėjo į katalikišką tikėjimą vienuolika šimtų su virsum, o ši metą jau apie šimtą. Reta parakvija atsiras tokia, iš kurios nebutų buvę nėvieno atsivertusio.

— Tarp Žemaič. Vysk. kunigų šios įvyko permainos: Vadoklių klebonas kunigas Domininkas Tumėnas perkeltas Kaunan prie katedros bažnyčios už penitencijarijų; Jo vieton paskirtas llukštos vikarijus kunigas Antanas Kvederas.

— Vasario 25 dienoje Jo Myliste Vyskupas Sufraganas Cirtautas Seminarijos bažnyčioje išventė į kunigus Stanislovą Rindoką. Ant rytojaus nedėlioje 26 vasario toje pačioje bažnyčioje kunigas Rindokas pirmas atlaikė mišias.

Gudžiunų sodžius. (Grinkiškės par.) Šešioliktoje vasario mėnesio dienoje apie 8 valandą vakarę pas Steponą Rubikauską apsilankė nežinomi vagis. Vakarėnę valgant, jie atsirakino klėties duris ir išplėšė 3 skrynes; atradę vienoje 500 rubliu pinigų, išsinešė. Iš drabužių nieko neimta. Rubikauskas už kokios pusės valandos, išėjęs iš trobos ir pamatęs klėtį atvirą, puolė į klėtį, bet jau buvo per vėlu. Jis spėja ant vieno vaikinio iš to paties sodžiaus. Tas vaikinas pirm kelių dienų buvęs prie jo ir tuos pinigus matęs kilnojant.

M. Šerpis.

Patvinys Kaunė

Kas pavasaris, Nemunui ir Neriui patvinstant, daug vargo ir nuostolio nukenčia paupiniai Kauno

miesto gyventojai. Bet koksai 23 praėjusio vasario Kaunę buvo patvinys, tokio seniausieji miesto gyventojai neatmena. 22 vasario dar neteip didelis buvo patvinys, nors jau užliejo Jonavos gatvę, Žuvinę, kertę Mažosios Vilniaus gatvės ir Didžiosios Totorių gatvės. 23 vasario trečioje valandoje naktį vanduo teip pakilo, kad užliejo Seminarijos virtuvę. 9 valandoje ryto vanduo dar labjaus pakilo, bet po valandos vėl truputį nusileido. Žmonės truputį aprimo, liovėsi kraustę į pakilesnes vietas savo mantą. Bet štai penktoje valandaje vanduo umai pakilo dar ant pusės sieksnio. Bemažko vistas senasis miestas aptvino vandenim, daugiau neg 300 namų užsiliejo, nekurie ligpat stogo. Laimė tik, kad vanduo po keliato minutų visai nuslugo. Retas besuskubėjo išgelbėti savo mantą, džiaugės tik pats išsigelbėjęs. Per patvinį sakó nuskindę tris žmonės. Pragaištis per visus skaitoma šimtais tukstančių. Daugybė beturčių radosi be duonos, be pastogės. Renkama aukos nukentėjusiems vargdieniams sušelpiti.

Ant Neries ižas pradėjo eiti 23 vakarę; par naktį jau nuplaukė; ant Nemuno dar tebestovi. 24 vieną kartą su minos pagalbą steigėsi pradaužti didįjį ižo susispyrimą; 25 keletą kartų minomis daužė ižą ant Nemuno, kurs tečiaus tebestovi.

Per šiųmetinį patvinį vanduo Nemunę buvo pakilęs lig 4 sieksnių augščiaus, neg visuomet kaip stovi. Tik 40 metų atgal per patvinį vanduo buvo pakilęs ant $3\frac{3}{4}$ sieksnio.

Apsirikimo pataisymas.

„Ned. Sk-o“ № 10 Korespondencijoje iš Vilniaus buvo parašyta, ten esanti sutverta „krikščionių demokratų partija“. Tuotarpu ten įkurta Katalikų partija, talpinanti savyje visus draugijos sluogsnis, nuo žemiausių ligpat augščiausių, kurios J. M. Vysk. Ropas yra inicijatorium (arba sumanytojum), bet ne pirmininku. kaip klaidingai buvo rašęs Korespondentas.

Žinios iš visos Rusijos.

Peterburgas. Viršiausiuoju paliepimu, Valdančiam Senatui 19 vasario duotu, tapo paskirtos dienos, kuriose turės būti padaryti pasiuntinių Valstijos Dumon rinkimai. Vienose gubernijos tie rinkimai bus 26 kovo; terp jų yra ir Kauno gubernija; kitose—14 balandžio, terp tų yra ir Vilniaus gubernija, o dar kitose—20 balandžio.

Viršiausiuoju manifestu iš 20 vasario yra pranešta apie pertaisymą Valstijos patarmės (gosudarstvenni soviet). Valstijos patarmė susidės nuo šio laiko iš viršiausios valdžios paskirtų ir žmonių renkamųjų sąnarių. Vienu ir kitų bus tiek pat. Terp renkamųjų sąnarių bus atstovai stačiatikių dvasiškijos, didesniųjų dvarponių ir žemiečių, mokslo akademijų ir universitetų, pirklystės ir pramonės. Valstijos Patarmė įstatymu leidime turės lygias teisas su Valstijos Duma. Visus naujus įstatymus perveizs kaip Valstijos Duma, teip ir Valstijos Patarmė, ir nei vienas įstatymas be jųdviejų sutikimo nebus įvestas. Priimtieji tose dviejose vietose įstatymai reikalauš viršiausiojo už-

tvirtinimo. Draug su tuo manifestu paliepime, duotame Valdančiam Senatui, yra nurodyta, kaip bus Valstijos patarmės sąnariai renkami.

➤ Rusijos pasiuntinis prie šventojo Tėvo Nariškinas tapo perkeltas pasiuntiniu Virtembergan.

➤ Peterburgan atvažiavo neseniai paskirtas japonų pasiuntinis Motono, kurs buvo pirma pasiuntiniu Paryže.

➤ Buvo pasklydęs garsas, buk busias panaikintas dabartinis degtinės pardavinėjimo budas monopolinėse krautuvėse. Taigi finansų ministerija praneša, kad klausimas apie monopolinių krautuvių panaikinimą ir atidavimą degtinės pardavinėjimo šėip jau žmonėms visai nebuvo pakeltas.

Charkovas. Netoli Charkovo ant Jancevo stoties susimušė du traukiniai. Sudaužyta garvežiai, 12 vargonų; 4 ypatos užmušta ir kelios sužeista.

Mintauja. Sumišimai liuterių bažnyčiose atsinaujina. Tie sumišimai gali būti priežastimi dar ilgesnio pasilikimo tame krašte skrajojančių kareivių burių.

L'odžius. Baisus atsitikimas. Sodžiuje Vitko tulas Jonas Konterek užmušė dalgiu savo tėvą. Užmusejo brolis, tai pamatęs, nužudė Joną, o paskiaus ir pats pasikorė.

Varšavoje, Kijeve, Odesoje pasikėsinimai ant įvairių ypatų gyvybės ir užpuldinėjimai su tikslu atimti pinigų vis dar nesiliauna.

K. Sk.

Kaip tai žmogui reikia būti atsargiam.

„Bukite blaivus, o jauskite, nes priešininkas jūsų, kaip levas rėkiantis aplinkui vaikščioja, jieškodamas, kuri prarty; kuriam atsispirkite stipri tikėjimė.“ (I. Petr. V. 8—9). Teip rašė šv. Petras, apaštolų kunigaikštis, savo gromatoje pirmiesiems krikščionims. Tuos pačius žodžius tankiai atkartoja mūsų šv. Bažnyčia savo ištikimiems sunums. Kas to persergėjimo nenori klausyti, kas liaunasi būti *stipras* tame *tikėjime*, kurio mokino šv. Petras, kurio mokina jo įpėdiniai, Rymo popėžiai, kurio mokina vyskupai, esantįs vienybėje su šventuoju Sostu, tas lengvai pakliuna po valdžia priešininko savo išganymo; vis tiek, ar jis bus šėip jau žmogus, ar kunigas. O vienog atsiranda tokie neišmaneliai; Paskutiniame laike teip neišmintingai pasielgė Lenkijoje, Varšavos arcivyskupystėje, Plocko ir Liublino vyskupystėse keliatas kunigų, kurie laikraščiuose yra vadinami „marijavitais“ arba „mankėtnikais“. Neišmintingai sakau pasielgė, nes nebuvo *stipri* mūsų *šv. tikėjime*. Jie, vietoje laikytis Bažnyčios mokslo, pradėjo klausyti klaidingo mokslo, kurį garsina kokia-ten moteriškė—Kozlauskė, kuri sakėsi gavusi apreiškimą nuo Gabrielio Arkaniolo. Tą jos neva apreiškimą mūsų šv. Bažnyčia gerai ištyrus savo nutarimu, padarytu Ryme 4 rugsėjo 1904 m., pripažino už netikrą ir klaidingą ir užgynė kam-nors, ar tai butu kunigas, ar šėip jau žmogus, jos klausyti ir su ją susižinoti. Minėtieji kunigai „mankėtnikai“ netik neveizejo į tą Bažnyčios nutarimą, bet, pridėję prie Kozlauskės klaidų dar savasias, atvirai atsiskirė nuo šv. Katalikų Bažnyčios, liovėsi klausyti savo vyskupų ir paliko atska-lunais ir kreivatikiiais. Ne gana, kad patis paklydo, bet dar į paklydimą itraukė įvairiais budais, nesisaugodami ir melagystės kelio, gana daug žmonių, „Mankėtnikai“ įkalbinėja, buk visa Bažnyčios vyriausybė: kunigai, vyskupai, kardinolai, o net ir pats Šventasis Tėvas esą paklydę, buk gerais tebėsa tik jie vieni ir apie 200 tukstančių žmonių; garsina užtat ir platina neapikantą prieš vyskupus ir kunigus. Pramanydami apie juos bjauriausius nebutus daiktus. Platina toliaus klaidingą mokslą apie švenč, Sakramentą, nereikalaudami nuo savo pasekėjų prie jo priėmimo tokio prisitaisymo, kokio reikalauja mūsų šv. Bažnyčia, ir sakydami, buk šv. Komunija galinti užstoti pakatą

ir pati per savę naikinanti net ir sunkius griekus. Dargi susižinodami su Kozlauske, priešingai Bažnyčios užginimui, tiki į tos moteriškės melagingas ir Bažnyčios atmetas pranašystes, laiko ją už šventą ir lygina su Nekaltai pradėta švenčiausia Marija Panele ir visiems savo pasekėjams liepia ją už tokią laikyti. Klėdi dar apie koki ten užgimusi Antikrista, kurs dabar jau turįs 3 $\frac{1}{2}$, arba 4 $\frac{1}{2}$ metų.

Prie tokių tai kvailybių priėjo tie kunigai „mankėnikai“, pametę tikrą Bažnyčios mokslą. Nemažą jie skausmą padarė tai mūsų Motinai, šventai katalikų Bažnyčiai. Melskime tat maloniausią Išganytoją, kad suteiktu jiems savo mylistą, kad su pagelbą tos mylistos pažintų jie savo paklydimą, gailėtusi už jį ir sugrįžtu į tą kelią, iš kurio teip nelaimingai išklydo.

Kun. J. Skvireckas.

Žinios iš užrubežio.

Austrija. Neseniai paliko ministerių pirmininko Gaučo paduotas Austrijos parlamentui sumanymas (projektas) apie įvedimą visuotinių ir lygių rinkimo teisų. Iki šiam laikui Austrijoje žmonių atstovų rinkimai parlamentan buvo šėip daromi. Rinkikai dalinosi į luomas. Didesnieji dvarininkai-žemvaldžiai rinkdavo sau 85 pasiuntinius; miestų rinkikai—118; pirkliai—21 ir sodiečiai arba smulkesnieji žemvaldžiai—129 pasiuntinius; be tų keturių rinkėjų skyrių, kurijomis vadinamų, buvo dar penktasai. Į tą penktąjį skyrių susieidavo jau visi žmonės draug be luomų skirtumo ir išrinkdavo dar 72 pasiuntinius. Taigi visuotiniu ir lygiu balsavimu buvo renkami ne visi pasiuntiniai, o tik tai tie paskutiniai 72. Rinkimas buvo slapas ir stačias; tik tai smulkesnieji žemvaldžiai turėjo dviejų laipsnių rinkimus, t. y. ne stačiai pasiuntinius į parlamentą rinkdavo, bet pirma visi išrinkdavo rinkikus, o tie jau pasiuntinius. Pagal naują sumanymą luominių rinkimų nebebus visai, o visi pasiuntiniai bus renkami visuotiniu ir lygiu balsavimu, teip kaip iki šiolei yra daroma penktame skyriuje.

Austrijoje gyvena įvairios tautos: vokečiai, čekai, lenkai, rusinai, italai ir kiti. Nors vokečių nėra daugiaus, kaip visų kitų tautų, vienog jie iki šiam laikui parlamente turėjo daugiaus pasiuntinių, kaip kitos tautos draug paimtos. Pagal naują sumanymą to daugumo vokečiai nebeturės. Nors tas sumanymas yra gana teisingas, tačiau ne visiems jis patinka, kadangi norint tą teisingumą pasiekti, reikia dėl jo šiek tiek išsižadėti. Teip lenkams, italams ir rumunas prisėitu turėti žymiai mažiaus pasiuntinių, už tai čekai, slovenai ir rusinai turētu jų daug daugiaus. Ar bus tas sumanymas priimtas, teip kaip yra paduotas, sunku įspėti. Grečiau atsitiks, kad taps truputį perdirbtas.

Francija. Zinia, gauta parlamente, apie nemažą sumišimą, kilusį, surašant bažnytinių turta vienoje bažnyčioje netoli miesto Azebruko (Hazebrouk), kurio laike užmušta žmogų, padarė didį išpudį. To apskričio pasiuntinis kunigas Lemire padarė užklausimą dėl to atsitikimo. Parlamente kilo karšti ginčai. Ministerių pirmininkas Ruvje norėjo to dalyko išrišimą atidėti ir prašė pasiuntinių, kad jie išreikštu savo užsitikėjimą ministeriams. Vienog daugumas pasiuntinių su tuo nesutiko ir reikalaujamo užsitikėjimo neišreikšė. Ruvje'i ir kitiems ministeriams prisėjo atsistatydinti. Prezidentas Faljeras ant to atsistatydinimo sutiko. Kas užims Ruvjė's vietą dar nežinia. Vidaus dalykų ministeris tuotarpu išleido paliepiamą sustabdyti bažnytinio turto surašinėjimą visose tose vietose, kur galima tikėtisi dėl tos priežasties sumišimų.

Anglija. Išlaidos karės ministerijos reikalams šiais metais Anglijoje sieks 29.769.000 svarų sterlingų (sterl. svaras lygus bemažko 10 mūsų rublių), t. y. 17.000 šv. st. mažiaus kaip pernai. Kareivių bus 122.000 *K. Sk.*

Kataliogas

knygų, pavadamųjų sodiškiam knygnams.

ISTORIŠKAS SKYRIUS.

- 38) Zemaičių Vyskupystė. Vysk. Valančiaus. Schnandoah, Pa. Prekė 1 r. 25 k.
- 84) Istorija, arba apsakymas apie Lietuvos praeigą Zana-vyko. Tilžeje. Prekė 40 k.
- 85) Budas senobės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaičių. Daukanto. Prekė 1 rub.
- 86) Lietuvos istorija. Simono Daukanto. 2 tomosė. Plymout. Prekė 4 rub.
- 87) Rankvedis senoviškos istorijos. kun. Miluko. 2 knygosė. Schenandoah, Pa, Prekė 1 r. 10 k.
- 88) Šventasis Tėvas Popėžius Pijus X. Paraše prof. Kun. Juoz. Skvireckas. Kaune. 1906 m. 39 puslap. Labai gražiai parašyta.

SOCIJOLILOGIJA.

89) Socializmo silpnos pusės. Paraše Antanas K—as Schenandoah, Pa. Prekė 25 k. Rimtas moksliskai-kritiskas veikalėlis apie socializmą apšviestiesniems ir labjaus pralavinusiems.

Ukiškas knygeles, lygiai ir specialiskas apie įvairius amatus aš čion apleidžiu, nes norintieji lengvai gal jas atrasti visas surašytas kataliogusė Vilniaus ir Rygos knygnų.

Žinoma, šiuo sarašu negi išsėmiau visą skaitlių atsakančių knygnų. Viliuosi, kad geriaus žinantieji mūsų literaturą papildys mano sarašą, iš ko aš pats ir kiti pasi-naudosime.

Pasarga: visas čion mano išskaitliotas knygas dabartine cenzura praleidžia.

Apart knygnų, pažymėtu tikėjimiškame skyriuje ir išduotu Amerikoje, o keleto Tilžeje, visas kitas galima nusipirkti Vilniaus ir Rygos knygnuose. (Ziurek kataliogus).

Trukstančias-gi, net ir Tilžeje išduotas, o pažynėtas №№ 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 29, 30, 37, 45, 51, 60, 61, 64 ir 89 galima parsitraukti pagal šio adreso: North America Schenandoah, Pa. Litanian Catholic Publishing Co.

15 W Oak St. Rev. A. Milukas (Veizdek sarašą knygnų laikraštyje „Zvaigždė“ organe „Lietuvių Katalikų spaudos bendrijos“).

Žinoma, reikėtu, kad tuos trukstančius veikalus partrauktų ir laikytų, nors didesnieji ir centrališki katalikiški knygnai, kaip-va p. Naujalio Kaune, p. Zaborskio Šiauliuosė ir k. Partraukus ir apgarsinus visuomenė greitai jas išpirktų, ypač kol stoka panašių veikalų.

Kun. K. Šleivis.

Knygutę ŠVENTASIS TĖVAS POPIEŽIUS PIJUS X paraše *kun. Juoz. Skvireckas.* Ją gali pirktis Kaune.

Visiems katalikams labai miela žinoti kokis gyvenimas tų, kurie Bažnyčioje mokina žmones ant gero. Kamendorius ir klebonus visi pažista patį su jais nuolatai suseidami. Vyskopus retai temato sodiečiai, o popiežiaus

mus krašte niekam išvysti netenka. Popiežių ir savąjį vyskupą tegali pažinti tik iš knygų. Kas skaitys kunigo Skvirecko knygutę apie Pijų Dešimtąjį, tas mylės Šventąjį Tėvą ir žinosis už ką jį mylės.

Gera butų, kad kas nors surašytų Lietuvos vyskupų gyvenimus: kauniškio—Paliulionies ir vilniškio—Ropp'o. Žinomų ir mylimų mokintojų lengviaus buna klausyti ne kaip nežinomų ir per nepažinojimą nemylimų. P. B.

A. Garbštas parašė knygutę „Kam aš reikalingas?“ (spaus-ta pas O. Mauderodę Tilžėje 1905 m.)

Jis primena kiek vargsta Lietuvos ukininkas kol su-nų į mokslus išleidžia. Tėvas su motina skanų kashnelį nuo savo burnos atsitraukia, kad pardavę galėtų daugiau pi-nigų sutaupinti sunui gimnazistui. Rankas išbučiuoja kai-mynams, žydams ir burliokams jieškodami pinigų pasis-kolinti sunaus mokslo reikalams. Broliai lieka nevedę, se-sers netekėjusios, kad nereiktų imti dalis iš tėviškės, nė samdyti šeimyną ir mokėti jai algas pinigais reikalingais broliui klesose ésančiam. Giminės suteikia valgomų daiktų ir drobių, žinodami kad tai labai sugadu varginamai ukei; retas teip jau ir kaimynas lieka pinigų koki rublį nedo-vanojęs. Net samdytoji šeimyna padeda ukininkui leisti vaiką į klesas, nors po 20 kapeikų duodami. Esu matęs vieną seną berną atnešant savo šeimnininkui sunkiai už-dirbtų algų liekanas ir sakant: „Te tau, gaspador, šituos kelis grašius“. (Grašiais jis pavadino kelias dešimtis rub-lių). „Žinau, sako, kad pavasari neturi iš kur imti pinigų, o teip tuščiai negali vežti Juozelį į klesas. Mažu jam Die-vas duos dvasią Šventą, išeis mokslus ir, atsiminęs, už mano dušią *Amžiną atsilsį* sukalbės.“

Kas kart rečiau šiteip atsitinka, rasi, ne delto kad Juozeliai, Joneliai ir kitokiais vardais krikštyti lietuvių vai-kai, klesa ir universitetus išėję, *Amžiną atsilsį* nebekalba; bet delto, kad jie, išdausioję į Samarą, Saratovą ir kitas padalijas, jieško lengvų pelnų didelių algų dykų, o savo kraštą užmiršta. Jiems nerupi augštuuju mokslu patarnauti savo suirusiai tėvynei, pamatyti ir palengvinti tų pačių giminių ir brolių vargus. Lietuvą apšviesti ir aprupinti jie palieka lenkams, žydams, rusams ir vokiečiams. Lietuviai daktarai pagirti Peterburge, Maskvoje ir Varšavoje, o Lie-tuvoje rauplės ir smauginyčia vaikus kaip dalgis žolę pjau-ja. Kunigas, nors papratęs daug lavonų matyti, ale ir jis nerimsta, kad žiemą iš mažos parapijos reikia šešetas lai-doti viena diena. Nė kiekvienas nė ašaras tesulaiko susyk šventydamas duobę keturiems grabeliams—vienos motinos vaikams.

Jei-gu vargdieniai Lietuvos ukininkai žinotų, kad jų vaikai neapsakomu rupesčiu į mokslus leidžiami, paleistu-vauja klesose, paleistuvauja universitete teip, kad žymus jų skaitlius, per piktają ligą smegenis susiarde, iš proto išeina ir be laiko miršta, tai kruvinais balsais šauktų pra-keikimą isgamoms.

A. Garbštas nekeikia, ir geriaus daro! Jis bando per-kalbėti suklydėlius, kad pasigailėtų tėvų prakaito, brolių vargo ir savo šalies nelaimėje ésančios; kad grįžtų į savo kraštą ir darbu atlygintų už mokslo davimą.

A. Garbšto knygutė gaunama už 8 kap. Visi, kurių vaikai klesas éina, tegul isitaiso ją ir iteikia savo sunui gimnazistui. Tegul iš mažens žino, kaip nedoras tas, kurs lietuvių prakaitu mokslus išėjęs, lietuviams tuo mokslu netarnauja. Gal nors šitokiu budu jaunesniųjų karta susi-laikys nėjusi blogais vyresniųjų takais. P. B.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Juros Vilnims. Šioksai straipsnis iššauktų polemika, kuriai vieta speciališkuose medicinos laikraščiuose. Todėl netalpinsime jo.

P. Snaudaliui. Tamstos „prityrimų“ užteks keliatui mėnesių, nės tik po du šš ketiname talpinti į kiekviena №

P. J. Nowickiui. Tamstos eilėse talpinasi prašymas į Dvasišką Vyriausybę, į kuria ir pridera kreipties su pana-šiais klausimais.

P. Gelonui. „Ned. Sk-o“ straipsniai nėra apmokami Išleidinėjimu kningelių Redakcija neužsiima.

P. Vaituokliui. Be Tamstos žinelių ir straipsnių ne-galime apseiti. Šelpkite mus ir tolesniai.

Dėdei Atanazui. Laukiame „Darbininkų klausimo“ tautos.

Redaktorius Pralotas **A. Karosas.**

JAVŲ KAINOS (cienios).

<i>Vilniuje 18 vas.</i>	<i>Liepojuje 19 vas.</i>
Kviečių p. 94—97 k.	99 k.—1 r. 5 k.
Rugių „ 86—90 k.	83—91 k.
Avižų „ 82 k.	81—90 k.
Miežių „ 92 „	87—92 k.
Sėmenų	1 r. 63 k.—1 r. 70 k.
Žirnių „ 1 r. 20 „	
Bulvių puras 1 r.	
Sviesto svaras 40 k.	40 kap.
Linų Birkav.	42—50 r.
<i>Kingoje 24 vas.</i>	<i>Šiauliuose 20 vas.</i>
Rugių pudas 96 k.	75—78 k.
Kviečių p. 1 r.—2 k.	1 r.—1 r. 4 k.
Avižų p. 75—84 k.	70—80 k.
Miežių p. 75—80 k.	75—78 k.
Sėmenų 1.50—1.52	1 r. 35 k.—1 r. 45 k.
Linų birkav. 38-51 r.	25—48 r.
Žirnių pudas	77—82 k.
Vikų „	77—87 k.
Bulvių puras	70—80 k.

Visuose Lietuvos knygynuose gaunamas pirkti **Metraštis** arba **Kalendorius 1906 metams.**

Su labai naudingais skaitymais ir paveikslais, išleistas Peterburgo Lietuviu Labdariškos Draugijos.

Kas ima tiesiog iš Draugijos tas už vieną „Metraštį“ užmoka 15 kap. Kitur pirkdamas tur duoti 20 kap. Pri-sijuntimas skyrium. Kas ima iš Draugijos 100 kalendorių, tas gauna visus su prisiuntimu už 15 rub.

Jei neturi gero Kalendoriaus rašyk į Peterburgą. Štai adresas: Ponas V. Matulaitis, oficerskaja ul. № 15 kv. 17. Peterburge.

GARBIŲ KLEBONŲ ATIDEI!

Parduodu tuojaus visiškai pigiai labai gražius modelius ir formas iš cemento bažnyčios langų romams gotišku stiliumi.—

3—2

Mintaujos Klebonas.